

Przedmowa instytucji europejskich

Integracja: z punktu widzenia Komisji Europejskiej

Komisja Europejska oraz Narodowe Agencje Programu MŁODZIEŻ realizują obecnie Strategię włączania młodzieży o mniejszych szansach¹ do Programu MŁODZIEŻ. Strategia ta jest reakcją na fakt, że nie wszyscy młodzi ludzie mieszkający w Europie mają możliwość uczestniczenia w zajęciach międzynarodowych. Powodem tego jest istnienie wielu przeszkód, a także po prostu niewystarczające przygotowanie pracowników młodzieżowych i trenerów do udzielenia pomocy tej grupie osób. Termin „młodzi ludzie o mniejszych szansach” nie ma na celu napiętnowania młodzieży. Chodzi tu raczej o pokazanie barier utrudniających rozwój młodych ludzi. Bariery te mogą mieć charakter społeczno-ekonomiczny, kulturowy lub geograficzny, mogą być też wynikiem niepełnosprawności fizycznej lub umysłowej. Do roku 2003 chcieliśmy znacznie zwiększyć udział tej grupy w Programie MŁODZIEŻ, a projekty skierowane do niej traktujemy priorytetowo. Zajęcia organizowane w ramach programu MŁODZIEŻ oferują młodym ludziom o mniejszych szansach wiele możliwości, takich jak, na przykład, krótkoterminowe projekty w ramach Wolontariatu Europejskiego (Akcja 2) oraz projekty opracowywane i prowadzone przez młodzież w ramach Inicjatyw Młodzieżowych (Akcja 3). Uruchomione zostały też dodatkowe fundusze na projekty skierowane do tej grupy osób. Strategia włączania obejmuje takie dziedziny, jak: informacja, motywacja i szkolenie, tworzenie sieci współpracy, kooperacja pomiędzy Narodowymi Agencjami Programu MŁODZIEŻ w dziedzinie integracji, transferu sprawdzonych sposobów pracy i doświadczeń oraz monitorowania jakości prowadzonych działań. Istnieją ponadto narzędzia szkoleniowe (takie jak SALTO-YOUTH, szkolenia personelu programu MŁODZIEŻ, a także niniejszy pakiet szkoleniowy), które służą wdrażaniu idei integracji. Niniejszy pakiet szkoleniowy stanowi ważne narzędzie tych działań i niewątpliwie przyczyni się do stworzenia Europy, która w coraz większym stopniu integrować będzie młodych ludzi o mniejszych szansach.

Pierre MAIRESSE

Strategia zmiany: z punktu widzenia Rady Europy

Jeśli którykolwiek z trzech głównych ideałów Rewolucji Francuskiej – wolność, równość, braterstwo – został zaniedbany w latach dziewięćdziesiątych poprzedniego stulecia, to z pewnością jest nim równość. W społeczeństwie postmodernistycznym indywidualizm i różnorodność są cenione wyżej niż kiedykolwiek, a cnota solidarności społecznej wydaje się być niemożliwym reliktem przeszłości. Hasło kampanii Rady Europy przeciwko rasizmowi, antysemityzmowi, ksenofobii i nietolerancji „WSZYSCY RÓWNI – WSZYSCY RÓŻNI” miało podkreślać równowagę i nierozrwalny związek pomiędzy równością i różnorodnością. Równowaga ta jednak została naruszona, a punkt ciężkości przesunął się w kierunku nierówności i różnorodności. I nie jest to wyłącznie tymczasowa niewydolność systemu politycznego spowodowana niedofinansowaniem państwa opiekuńczego. Nierówność społeczna stanowi obecnie podstawę ustroju politycznego, co zagraża bezpośrednio zasadom spójności i sprawiedliwości społecznej. Symptomy tego zjawiska znane są aż za dobrze: wysokie wskaźniki bezrobocia, nierówność szans edukacyjnych w wielu krajach, ale również marginalizacja, wykluczenie społeczne i dyskryminacja wielu młodych ludzi w powiększonej Europie. A jeśli mówimy o istotnych różnicach gospodarczych, społecznych i politycznych w 45 krajach członkowskich Rady Europy, należy wspomnieć, że istnieją regiony geograficzne, które wydają się być zupełnie na marginesie.

Celem polityki młodzieżowej jest zagwarantowanie integracji i dostępu. Państwo pełni swoją rolę tylko wtedy, gdy gwarantuje integrację i dostęp. Istnieje wiele przyczyn począwszy od konfliktów zbrojnych, a skończywszy na zmianach systemu politycznego i społecznego oraz kryzysach ekonomicznych, które mogą tłumaczyć krótko- i średnioterminowe różnice w położeniu społecznym i perspektywach życiowych młodych ludzi w Europie. Nie oznacza to jednak, że należy ignorować najważniejsze wartości społeczeństwa europejskiego, takie jak sprawiedliwość społeczna i równość szans. Należałoby skoncentrować siły i zwalczać okoliczności, które doprowadziły do tych niesprzyjających warunków. Jednakże żadne rozwiązanie nie pojawi się samo. Oprócz działań politycznych i społecznych, potrzebne jest zaangażowanie młodych ludzi na poziomie lokalnym, działających w stowarzyszeniach i sieciach, którzy wraz ze swoimi przyjaciółmi i rówieśnikami podejmą niezbędny wysiłek, aby żyć w lepszym świecie. Wysiłek ten polegać będzie na uczestnictwie i aktywnym obywatelstwie, „zajęciu” przestrzeni europejskiej, otwartym wyrażaniu własnych opinii i obronie własnych interesów. Tego wszystkiego trzeba się nauczyć. Związek pomiędzy uczeniem się a uczestnictwem jest bardzo silny. Pakiet szkoleniowy Integracja społeczna stanowi coś więcej niż tylko kolejne narzędzie edukacyjne, jest on jedną z podstaw strategii zmiany.

Peter LAURITZEN

¹ Do celów spójności i przejrzystości przyjęliśmy termin „młodzi ludzie o mniejszych szansach” na określenie grupy docelowej, z którą pracują osoby, do których adresujemy niniejszy pakiet szkoleniowy. Więcej na temat problemów terminologicznych w rozdziale 2. Definicje.